

است، می‌نویسد: «اما کسانی که با امیرالمؤمنین علی علیه السلام در جمل یا صفین جنگیدند، اهل سنت اجماع دارند که آنها «باغی» بودند. عامری اجماع اهل سنت را بر باغی بودن کسانی که با حضرت علی علیه السلام جنگیدند، نقل کرده است.»^(۱۲)

نتیجه گیری

حال آیا ممکن است که علمای اهل سنت و حتی علمای سلفی و وهابی، از روایات رسول خدا صلی الله علیه و آله به این نتیجه برسند که جنگهای حضرت علی علیه السلام حق بوده و آن حضرت در جنگ با دیگران، تصمیم درست گرفته است؛ ولی ایشان خود متوجه این مطلب نشده باشد؟! این سؤالی است که وهابیون و شبکه‌های آنها باید پاسخگوی آن باشند!

۱۲. «و أما المحاربون لأئمة المؤمنين عليه السلام من أهل الجمل و صفين فإنهم أئمة أهل السنة لا يخالفون في قبح فعلهم و لا في أنهم بغاة فإنه نقل العامري الإجماع من أهل السنة على بنى من حارب علياً عليه السلام.»
توضیح الأفكار، محمد بن إسماعيل الأمير الحسنی الصنعانی، تحقیق: محمد محی الدین عبدالحمید، المكتبة السلفية، المدينة المنورة، ج ۲، ص ۴۴۷.

بارها دیده شده است که شبکه‌های وهابی ادعا می‌کنند حضرت علی علیه السلام از جنگهای خود با دیگر صحابه، از جمله: طلحه، زبیر، عائشه، معاویه، عمرو بن العاص و دیگر صحابه‌ای که جزء خوارج شدند، پشیمان شده است!

همچنین، ابن تیمیه که وهابیون به او اعتقاد شدیدی دارند، حضرت علی علیه السلام را متهم به جنگ به خاطر دنیا کرده است و می‌گوید:

«به درستی که علی تنها برای رسیدن به حکومت جنگید، و به همین سبب گروه زیادی کشته شدند و در زمان خلافت او جنگ با کفار صورت نگرفت و بلاد آنها فتح نگشت!»^(۱)
آیا این مطلب صحیح است؟ آیا اهل سنت چنین عقیده‌ای دارند؟!

ابن حجر عسقلانی (شارح صحیح بخاری)

عسقلانی معروف‌ترین شارح صحیح بخاری، در این زمینه می‌نویسد: «هر کس اعتقاد داشته باشد حضرت علی علیه السلام در جنگها اشتباه کرده، ناصبی است.»^(۲)

۱. «فإن علياً قاتل على الولاية وقتل بسبب ذلك خلق كثير عظيم ولم يحصل في ولايته لا قتال للكفار ولا فتح لبلادهم.» منهاج السنة النبوية، أحمد بن عبد الحليم بن تيمية الحراني أبو العباس، تحقيق: د. محمد رشاد سالم، مؤسسة قرطبة، چاپ اول، ۱۴۰۶ق، ج ۶، ص ۱۹۱.
۲. «و في هذا الحديث علم من أعلام النبوة وفضيلة ظاهرة لعلي ولعمار

همچنین، در جای دیگر می‌نویسد: «درست این است که علی در جنگهای خود مصیب بوده و به همین سبب در تمام اجتهادات خویش دو پاداش برده است.»^(۳)

عینی (شارح صحیح بخاری)

عینی که بعد از ابن حجر از مشهورترین شارح صحیح بخاری است نیز دقیقاً نظر ابن حجر را تأیید می‌کند.^(۴)

نووی شافعی (مهم‌ترین شارح صحیح مسلم)

حاکم نووی نیز در این باره می‌نویسد: «... علی - رضی الله عنه - در این جنگها بر حق بود و تصمیم درستی گرفته بود. این مذهب اهل سنت است.»^(۵)

ورد علی النواصب الزاعمين أن علياً لم يكن مصيباً في حروبه.» فتح الباري، أحمد بن علي بن حجر أبو الفضل العسقلاني الشافعي، تحقيق: محب الدين الخطيب، دار المعرفة، بيروت، ج ۱، ص ۵۴۳.
۳. «و الحق أن علياً كان مصيباً في حروبه فله في كل ما اجتهد فيه من ذلك أجران.» همان، ج ۱۲، ص ۳۰۹.
۴. «و فيه: فضيلة ظاهرة لعلي و عمار، ورد على النواصب الزاعمين أن علياً لم يكن مصيباً في حروبه.» عمدة القاري، بدر الدين محمود بن أحمد العيني، دار إحياء التراث العربي، بيروت، ج ۴، ص ۲۰۹.
۵. «و كان علي - رضی الله عنه - هو المحق المصيب في تلك الحروب هذا مذهب أهل السنة.» شرح النووی علی صحیح مسلم، أبو زكريا يحيى بن شرف بن مری النووی، دار إحياء التراث العربي، بيروت، چاپ دوم، ۱۳۹۲ق، ج ۱۸، ص ۱۱.

نظر اهل سنت درباره

جنگ‌های

حضرت علی علیه السلام

بایگ‌های مستند دین و دنیا

www.Adyannet.com

عبدالقاهر جرجانی نیز می‌نویسد: «فقه‌های حجاز و عراق، از هر دو گروه اهل حدیث و اهل رأی، از جمله مالک و شافعی و ابوحنیفه و اوزاعی و پیش‌تر متکلمین، اعتقاد دارند که حضرت علی علیه السلام در جنگ با اهل جمل و اهل صفین تصمیم درستی گرفته بود. ابو منصور نیز در کتاب فرق در بیان عقیده اهل سنت گفته است: اهل سنت اجماع دارند که علی علیه السلام در جنگهایش با اهل جمل، طلحه، زبیر و عائشه در بصره و نیز با اهل صفین معاویه و لشکرش، تصمیم درستی گرفته است!»^(۶)

ابن‌الوزیر یمانی به نقل از قرطبی و حاکم

وی به نقل از قرطبی و حاکم می‌نویسد: «قرطبی در تذکره و حاکم در علوم حدیث گفته‌اند که مقتضای این سخن، اجماع اهل سنت است که

۶ «و قال الإمام عبدالقاهر الجرجانی فی کتاب الإمامة أجمع فقهاء الحجاز و العراق من فريق الحديث والرأى منهم مالک و الشافعی و أبو حنیفة و الأوزاعی و الجمهور الأعظم من المتکلمین و المسلمین أن علیاً مصیب فی قتاله لأهل صفین كما هو مصیب فی أهل الجمل ... و قال الإمام أبو منصور فی کتاب الفرق فی بیان عقیده أهل السنة أجمعوا أن علیاً مصیب فی قتاله أهل الجمل طلحة و الزبیر و عائشة بالبصرة و أهل صفین معاویه و عسکره.» فیض القدر، عبدالرؤوف المناوی، المكتبة التجارية الكبرى، مصر، چاپ اول، ۱۳۵۶ق، ج ۶ ص ۳۶۶.

هر کسی با علی علیه السلام جنگیده است، باغی بر او بوده و علی علیه السلام در تمام جنگها صاحب حق بوده است!»^(۷)

صدیق حسن خان قنوجی بخاری

کار به جایی رسیده است که صدیق حسن خان که از مشهورترین علمای سلفی است، درباره حکم کسانی که با علی علیه السلام جنگیده‌اند، می‌نویسد: «شک و شبهه‌ای نیست که در همه جا حق با علی علیه السلام بود؛ در مورد طلحه و زبیر؛ زیرا آنها با علی علیه السلام بیعت کرده؛ ولی بر او سرکشی کرده و بیعت را شکستند و با لشکر مسلمانان به جنگ او آمدند، پس جنگ با آنها واجب بود! در جنگ با خوارج نیز شکی در درستی آن نبود و احادیث متواتر نشان می‌دهد که آنها همان طور که تیر از کمان بیرون می‌رود، از دین بیرون رفتند! سرکشی اهل صفین نیز واضح بود و اگر نبود جز روایت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم که به عمار فرمود: «تو

۷ «و ذکر القرطبی فی تذکرته و الحاکم فی علوم الحديث ان القول بمقتضاه اجماع أهل السنة یعنی ان من حارب علیاً علیه السلام فهو باغ علیه و انه علیه السلام صاحب الحق فی جميع تلك الحروب.» إیثار الحق علی الخلق فی رد الخلافات، محمد بن نصر المرتضی الیمانی (ابن‌الوزیر)، دار الکتب العلمیة، بیروت، چاپ سوم، ۱۹۸۷م، ج ۱، ص ۴۱۲.

را لشکر سرکش می‌کشند.» برای اثبات حقانیت علی علیه السلام کفایت می‌کرد.»^(۸)

عکری حنبلی

وی در کتاب «شذرات الذهب» که از کتب مشهور نزد اهل سنت است، می‌نویسد: «علما اجماع دارند که علی علیه السلام در جنگ با مخالفین خود کار درستی انجام داده است.»^(۹)

ملا علی قاری حنفی

وی در کتاب فقهی مشهور خود «مرقاة المفاتیح»

۸ «بیان حکم من حارب علیاً رضی الله عنه: أقول: و أما الکلام فیمن حارب علیاً - کرم الله وجهه - فلا شک ولا شبهة أن الحق بیده فی جميع مواطنه . أما طلحة والزبیر ومن معهم : فلأنهم قد کانوا بايعوه، فنکتوا بیعته بغیا علیه ، وخرجوا فی جیوش من المسلمین ، فوجب علیه قتالهم. و أما قتاله للخوارج ؛ فلا ریب فی ذلك ، والأحادیث المتواترة قد دلت علی أنهم یمرقون من الدین کما یمرق السهم من الرمیة. و أما أهل صفین ؛ فبغیهم ظاهر ؛ لو لم یکن فی ذلك إلا قوله صلی الله علیه وسلم لعمار: «تقتلک الفئة الباغیة»؛ لکان ذلك مفیداً للمطلوب. ثم لیس معاویة ممن یصلح لمعارضة علی، ولكنه أراد طلب الریاسة و الدنیا بین قوم أعتام لا یعرفون معروفاً و لا ینکرون منکراً ، فخادعهم بأنه طلب بدم عثمان، فنفق ذلك علیهم.» الروضة الندیة، صدیق حسن خان، تحقیق: علی حسین الحلبی، دار ابن عفان، القاهرة، چاپ اول، ۱۹۹۹م، ج ۳، ص ۵۰۲.

۹ «و العلماء مجمعون علی تصویب قتال علی لمخالفیه لأنه الإمام الحق.» شذرات الذهب، عبد الحی بن أحمد بن محمد العکری الحنبلی، تحقیق: عبدالقادر الأرناؤوط، محمود الأرناؤوط، دار بن کثیر، دمشق، چاپ اول، ۱۴۰۶ق، ج ۱، ص ۶۸.

می‌نویسد: «علی - رضی الله عنه - در تمامی جنگهای خود بر حق بود. این مذهب اهل سنت است!»^(۱۰)

جصاص

وی که از مشهورترین علمای اهل سنت و صاحب کتاب «احکام القرآن» است، می‌نویسد: «زید بن ارقم از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم نقل می‌کند که به علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام فرمود: «من با کسانی که با آنها بجنگید، در جنگ هستم و با کسانی که با آنها در آشتی باشید، در آشتی هستم، پس اگر کسی با آنها بجنگد، اسم «محارب با خدا و رسول» بر او صدق می‌کند، حتی اگر مشرک نباشد!»^(۱۱)

امیر صنعانی

او نیز که از علمای سرشناس اهل سنت

۱۰ «و کان علی رضی الله عنه هو المحق المصیب فی تلك الحروب هذا مذهب أهل السنة.» مرقاة المفاتیح، علی بن سلطان محمد القاری، تحقیق: جمال عیتانی، دار الکتب العلمیة، بیروت، چاپ اول، ۱۴۲۲ق/ ۲۰۰۱م، ج ۱۰، ص ۳۲.

۱۱ «و روی أسباط عن السدی عن صبیح مولی أم سلمة عن زید بن أرقم أن النبی صلی الله علیه و سلم قال لعلی و فاطمة و الحسن و الحسین أنا حرب لمن حاربتهم سلم لمن سالمتم فاستحق من حاربهم اسم المحارب لله و لرسوله و إن لم یکن مشرکاً.» احکام القرآن، أحمد بن علی الرازی الجصاص، تحقیق: محمد الصادق قمحاوی، دار إحياء التراث العربی، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۵ق، ج ۴، ص ۵۱.